

Selskapskontroll av

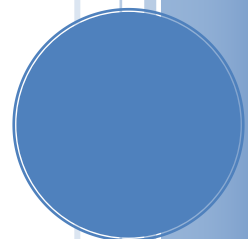

Sørlandsbadet IKS

Lyngdal kommune

Mars 2019

Sammendrag

Bakgrunn for prosjektet

Bakgrunnen for prosjektet er plan for selskapskontroll vedtatt av kommunestyret i Lyngdal.

I denne kontrollen er hovedformålet å vurdere eiers oppfølging av eierskapet i Sørlandsbadet IKS etter de rammer kommuneloven og kontrollutvalgsforskriften foreskriver. Mandat for gjennomføring av prosjektet er vedtatt av kontrollutvalget.

Problemstillinger

Selskapskontrollen har tatt sikte på å besvare følgende problemstillinger:

1. Har kommunen etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?
2. Er rutinene gode nok, og blir de fulgt?
3. Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?

Vi vil nedenfor besvare problemstillingene i våre funn.

Funn og konklusjoner

Nedenfor gjengis de viktigste funn i selskapskontrollen.

Det anbefales fra KS å sikre obligatorisk opplæring og informasjon til folkevalgte knyttet til eierstyring. Vi har fått informasjon om at det er gjennomført opplæring. Denne har vært tilpasset rollene både som eier og styre. Vi har ikke kunnet gjøre oss opp noen formening om opplæringens innhold, men vi vil presisere nødvendigheten av opplæring for å sikre bevisstgjøring av eier og eierrepresentant.

Etter vår vurdering har Lyngdal kommune ved å utarbeide eierskapsmelding, etablert rutiner for å følge opp og evaluere sine eierinteresser i selskaper. Eierskapsmeldingen gjaldt for perioden 2011-2015. Siste eierskapsmelding bør evalueres og legges frem for kommunestyret på nytt. Vi vurderer at eier bør ha som rutine å motta årlig informasjon om selskapet for å kunne vurdere og evaluere eierskapet sitt.

Kommunestyret i Lyngdal har valgt medlemmer til representantskapet ut fra funksjon og ikke person. Karl Emil Erlandsen er valgt som et av tre varamedlemmer til representantskapet. Han ble den 1.7.2017 ansatt som selskapets daglige leder. Daglig leder kan iht IKS-loven ikke velges som medlem av representantskapet. Det er ikke gjennomført valg av nytt varamedlem til representantskapet som følge av denne ansettelsen.

Selskapet

Enkelte av funnene er knyttet til styret. Vi anbefaler at eiers representant i representantskapet følger disse opp. Vi vil i all hovedsak konkludere med at kommunenes eierinteresser utøves i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lover og etablerte normer for god selskapsledelse, men vil likevel nevne følgende forhold som vil kunne påvirke god selskapsledelse:

1. Innkalling til representantskapsmøte sendes til kontrollutvalg og kommunens revisor iht KommuneLovens § 80 3. ledd (pkt 2.1.4).
2. Protokoll for styrebehandling skal underskrives av samtlige tilstedeværende styremedlemmer. Styret bør etablere rutine som sikrer dette løpende (pkt 2.1.4).
3. Styret har ansvar for å vurdere egen kompetanse. Styreinstruks og egenevaluering foreligger ikke (pkt 3.5 nr 12).
4. Opplæring må sikres for de av styrets medlemmer som eventuelt ikke har fått dette (pkt 3.5 nr 12).
5. KS og Lyngdal kommunes eierskapsmelding anbefaler at etiske retningslinjer utarbeides. Det er ikke vedtatt etiske retningslinjer for selskapet (pkt 3.5 nr 19).

Anbefalinger

Med utgangspunkt i de funn som er gjort i denne selskapskontrollen anbefaler Kommunerevisjonen Vest, Vest-Agder IKS at eier bør ta stilling til om de vil etterleve eller eventuelt begrunne hvorfor de ikke vil følge de medtatte anbefalinger nedenfor.

Lyngdal kommune:

1. Vurdere om dagens opplæring er i henhold til anbefalte normer for obligatorisk opplæring om eierstyring fra KS.
2. Eierskapsmelding bør evalueres og legges frem for kommunestyret. Kommunestyret bør sikre at eierskapsmeldingens anbefaling til oppfølging av eierskapet blir ivaretatt.
3. Innkalling og referat fra representantskapet bør sendes til kommunestyret.
4. Kommunen bør følge IKS-lovens § 6 om krav for valg av medlem og varamedlem til representantskapet. Representantene må være angitt ved navn, og videre kan ikke selskapets daglige leder være valgt medlem til representantskapet.

Felles for Lyngdal kommune og Vest-Agder Fylkeskommune:

Anbefaling 1 og 4 vil innebære en endring av selskapsavtalen og kan ikke gjennomføres basert på Lyngdal kommunes eget vedtak.

1. KS anbefaler at bruk av valgkomité forankres i selskapets selskapsavtale. Eierne bør vurdere dette forholdet.
2. Representantskapet vedtok å godkjenne regnskapet for 2017 selv om revisor hadde tatt forbehold om transaksjonen på kr 200 000 i sin revisjonsberetning. Årsaken til revisors forbehold var vurderingen av at denne overføringen ikke var i henhold til selskapets formål. Det er bevilget ytterligere kr 400 000 i 2018 til samme prosjekt. Eierne bør vurdere forholdet i forbindelse med årets regnskapsbehandling.
3. Representantskapet må påse at lovkrav for saksbehandling i representantskapet blir ivaretatt. Dette gjelder krav om valg av representanter til å signere protokoll, krav om at protokoll blir signert, samt lovens krav om å ha tilstrekkelig stemmeantall i møtet for å kunne være beslutningsdyktige.
4. Eierne bør vurdere om varamedlemmer til styre skal innarbeides i selskapsavtalen. Bruk av numeriske varamedlemmer er anbefalt for å sikre kontinuitet og kompetanse i styret (pkt 3.5 nr 14).

Innhold

1.	INNLEDNING.....	6
1.1	Bestilling.....	6
1.2	Kort om metode	6
1.3	Kontrollkriterier	7
2.	FAKTABESKRIVELSE MED VURDERINGER.....	9
2.1	Beskrivelse av selskapets drift og styrets ansvar	9
3.	EIERSTYRING MED VURDERING	17
3.1	Selskapsavtalen.....	17
3.2	Representantskapet og styre	17
3.3	Eiermøter	19
3.4	Eierskapsmelding og – strategi	19
3.5	Status på ”godt eierskap”- KS anbefalinger	23
4.	KONKLUSJON OG ANBEFALINGER.....	27
4.1	Lyngdal kommune	27
4.2	Felles for de 2 eierne.....	27
4.3	Funn som vedrører selskapets drift og selskapets styre.....	28
5.	EIERS KOMMENTARER	29
6.	SELSKAPETS KOMMENTARER.....	29
7.	REVISORS KOMMENTARER.....	29
8.	DOKUMENT- OG LITTERATURLISTE	30

Forord

Bakgrunnen for selskapskontrollen er plan for selskapskontroll vedtatt av kommunestyret i Lyngdal.

Selskapskontrollen er utført etter bestilling fra kontrollutvalget den 17.10.2017 sak 14/17.

Vi har avgrenset vår selskapskontroll til å gjelde perioden 2017 til og med 2018.

I denne selskapskontrollen er hovedformålet å vurdere eiers oppfølging av eierskapet i Sørlandsbadet IKS etter de rammer kommuneloven og kontrollutvalgforskriften foreskriver.

Kommunerevisjonen Vest, Vest-Agder IKS vil takke alle som har bidratt med informasjon i undersøkelsen.

Kontrollen er gjennomført av revisor Monica Nilsen.

Flekkefjord, den 5.3.2019

Elektronisk signatur

Irene Loka
Revisjonssjef

1. Innledning

1.1 Bestilling

Bakgrunnen for selskapskontrollen er plan for selskapskontroll for perioden 2016-2019. I denne selskapskontrollen er hovedformålet å vurdere eiers oppfølging av eierskapet i Sørlandsbadet IKS etter de rammer kommuneloven og kontrollutvalgsforskriften foreskriver. Kontrollen tar sikte på å besvare følgende hovedproblemstillinger:

1. Har kommunen etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?
2. Er rutinene gode nok, og blir de fulgt?
3. Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?

Mandat for gjennomføring av prosjektet er vedtatt av kontrollutvalget i Lyngdal 17.10.2017 sak 14/17. Vest-Agder Fylkeskommune er ikke del av denne selskapskontrollen. Vi vil likevel nevne at Vest-Agder Fylkeskommune gjennomførte egen selskapskontroll i 2008.

1.2 Kort om metode

Denne selskapskontrollen er gjort i overensstemmelse med kommunelovens regler om gjennomføring av selskapskontroll i §§ 77 og 80, samt forskrift om kontrollutvalg §§ 13 og 14. Selskapskontrollen har i utgangspunktet en bred tilnærming og søker å fange opp flest mulige problemstillinger relatert til eierskapsoppfølgingen. Utover dette vil kontrollen ikke gå i dybden, men heller identifisere problemstillinger som senere kan bli gjenstand for ytterligere undersøkelser i form av forvaltningsrevisjon.

Det presiseres at selskapskontrollen er en vurdering av om virksomheten styres etter eiers formål. Dette innebærer at kontrollen begrenser seg til en vurdering av om eier har etablert tilfredsstillende rammer for styring og at virksomheten faktisk opererer i tråd med formålet. En materiell vurdering av selskapets organisering, drift og funksjon faller således utenfor denne kontrollen.

Rapporten bygger på informasjon fra eier, styret og administrasjonen, samt åpne kilder, herunder Foretaksregisteret, www.purehelp.no, www.proff.no mv. Bruken av kilder utover informasjon fra eier er gjort for å sikre at eierstyringen også er omsatt i praksis. Den samlede dokumentasjon om selskapet mottatt fra eier, styret og daglig leder fremgår av dokumentliste i kap. 8.

Som det fremgår av rapporten, vil det enkelte steder presenteres informasjon om selskapet, styret og administrasjon, med detaljeringsnivå som går utover informasjon om den rene eierstyringen. Når dette allikevel presenteres, er det som bidrag til helhetsbildet som igjen er av sentral verdi for vurdering av eierstyringen i selskapet og om denne fungerer i praksis.

Informasjonsinnhenting og vurderingen i denne kontrollen er i hovedsak gjort med utgangspunkt i følgende kilder:

- Lov om interkommunale selskapet

- Selskapsavtalen
- Eierskapsmelding
- KS 21 anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll (2017)
- Kommunestyrets vedtak og referatsaker vedrørende selskapet for perioden 2017-2018

Hovedfokus i rapporten vil være på negative funn. Det vil si at det som i utgangspunktet er vurdert tilfredsstillende, ikke vil være gjenstand for nærmere omtale eller vurdering.

Vår samlede vurdering er at metodebruk og kildeomfang i denne selskapskontrollen har gitt et tilstrekkelig grunnlag til å gjennomføre kontrollen i tråd med de problemstillinger kontrollutvalget vedtok.

Vi har i vår gjennomføring avgrenset kontrollen til å gjelde perioden 2017 til og med 2018.

1.3 Kontrollkriterier

Kontrollkriteriene er hentet fra autorative kilder. Her presenterer vi kort de kildene kriteriene er utledet fra.

1.3.1 Lov om interkommunale selskap

I følge Lov om interkommunale selskaper (IKS-loven) utøver deltakerne sin myndighet i selskapet gjennom representantskapet (§ 7). I representantskapet kan deltakerne gjennom selskapsavtalen, instruksjer og andre vedtak fastsette rammer og gi nærmere regler for styret og daglig leder. IKS-loven bestemmer at det skal gjennomføres representantskapsmøter ut fra behov eller spesifikke krav gitt i lov (§ 8).

Forvaltningen av selskapet ligger til styret, og medlemmene blir valgt av representantskapet (§ 10). Styret skal føre tilsyn med den daglige ledelsen av selskapet (§ 13). For interkommunale selskap skal det opprettes en skriftlig selskapsavtale som må følge lovens minimumskrav til innhold (§ 4).

1.3.2 Kommunestyrets vedtak

I egenskap av eier styrer kommunen IKS 'et gjennom representantskapet. Det finnes ikke særskilte bestemmelser, verken i kommuneloven eller IKS-loven, om hvem som har kompetanse til å representere en kommune som deltaker på selskapets representantskapsmøte. Det følger derfor av kommuneloven § 6, jfr. IKS-loven § 6, at kommunestyret velger medlem og varamedlem til representantskapet. Kommunestyret vil imidlertid kunne treffe vedtak om hvordan kommunen skal stemme i en bestemt sak. Vedtaket vil være bindende for kommunens representanter på representantskapsmøtet. Etter kommuneloven § 35 nr 1 kan et slikt vedtak treffes med alminnelig flertall. Dette gjelder også i saker hvor IKS-loven stiller opp krav om kvalifisert flertall på representantskapet.

1.3.3 KS anbefalinger

KS har utarbeidet en rekke anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll i kommunesektoren. Noen av anbefalingene har relevans som kriterier for å vurdere kommunens arbeid med eierskap. KS omtaler 21 tema med tilhørende anbefalinger:

1. Obligatorisk opplæring av og informasjon til folkevalgte
2. Vurderinger og valg av selskapsform
3. Fysisk skille mellom monopol og konkurransevirkosomhet
4. Utarbeidelse av eierskapsmeldinger
5. Utarbeidelse og revidering av styringsdokumenter
6. Eiermøter
7. Eierorganets sammensetning og funksjon
8. Gjennomføring av generalforsamlinger og representantskapsmøter
9. Sammensetning av styret
10. Valgkomite og styreutnevnelser
11. Kjønnsmessig balanse i styrene
12. Rutiner for å sikre riktig kompetanse i selskapsstyrene
13. Styresammensetning i konsernmodell
14. Oppnevning av vararepresentanter
15. Habilitetsvurderinger
16. Godtgjøring av styreverv
17. Registrering av styreverv
18. Arbeidsgivertilhørighet i selvstendige rettssubjekter
19. Utarbeidelse av etiske retningslinjer
20. Særlig om administrasjonssjefens rolle i kommunale foretak
21. Utøvelse av kontroll og tilsyn

2. Faktabeskrivelse med vurderinger

2.1 Beskrivelse av selskapets drift og styrets ansvar

Informasjon medtatt nedenfor er basert på oppstartsmøte med selskapet, egenerklæring fra eiere og styret, samtale med daglig leder og styreleder i Sørlandsbadet IKS, samtale med daglig leder i Sørlandsbadet AS, samt gjennomgang av åpne kilder.

2.1.1 Eierforhold og formål

Utgangspunktet for selskapskontrollen er kommunestyrets hensikt og intensjon med Sørlandsbadet IKS. Selskapet ble stiftet 29.11.2005. Selskapet er opprettet med hjemmel i Lov om interkommunale selskaper.

Selskapets formål¹:

«Selskapets formål er å oppføre, eie og drive badeland/svømmehall samt annen virksomhet som har sammenheng med dette.»

Forretningsadressen er Lyngdal kommune. Selskapets har innskutt grunnkapital kr 8 622 443 fordelt med hhv kr 4 397 443 på Lyngdal kommune og kr 4 225 000 på Vest-Agder Fylkeskommune. Eierandel utgjør hhv 51 % og 49 %.

Selskapets virksomhet er med utgangspunkt i en bygningsmasse som både Sørlandsbadet IKS og Sørlandsbadet AS er eier av. Selskapene eier hver sin seksjon i bygget. Det er opprettet et sameie hvor begge eierne er representert. Vedtektene for sameiet Sørlandsbadet er av 6.2.2009. Driften i selskapene gjenspeiler seg i den andelen av bygget de eier. Sørlandsbadet IKS sin seksjon inneholder i all hovedsak badeanlegg og det meste av treningscenteret. Sørlandsbadet AS eier kjøkken, gruppesal, solarium og utleieareal i 2. etasje. Ledelsen i Sørlandsbadet AS anslår at ca. 89 % av arealene tilhører Sørlandsbadet IKS og ca. 11 % tilhører Sørlandsbadet AS. Driften forvaltes av Sørlandsbadet AS som månedlig fakturerer driftsutgiftene mellom AS og IKS iht avtale og fordelingsnøkler. Fordelingsnøkler blir opplyst behandlet i sameiet.

Sørlandsbadet AS og Sameiet Sørlandsbadet er ikke del av denne selskapskontrollen. Informasjon om organiseringen er kun medtatt for å vise hvordan virksomheten er organisert, formelt og reelt. Sørlandsbadet IKS og Sørlandsbadet AS vil i omtalen videre gjøres med firmanavnet, men også bare som IKS og AS.

---

¹ Selskapsavtale vedtatt i 2007

Informasjon om selskapet per november 2018²:

Navn:	Sørlandsbadet IKS	
Daglig leder	Karl Emil Erlandsen	
Styre:	Roger Abusland – leder Ingrid Merethe Williamsen- nestleder Torill Espeland- medlem	
Revisor:	Kommunerevisjonen Vest, Vest-Agder IKS	
Eier:	Lyngdal kommune	51 %
	Vest-Agder Fylkeskommune	49 %

Medtatt informasjon er basert på dagens organisering. Representantskapet har imidlertid i møte den 4.12.2018 behandlet flere saker som vil medføre vesentlige endringer for selskapet. Opplysninger medtatt i rapporten er basert på representantskapets saksbehandling og vedlegg til saken. Endringene innebærer godkjenning av eierne Lyngdal kommune og Vest-Agder Fylkeskommune før de er gjeldende. Den 13.12.2018 behandlet og godkjente Lyngdal kommune de foreslåtte endringene. Vest-Agder Fylkeskommune forventer sin behandling i 2019.

Endringen vil blant annet medføre at informasjonen gitt ovenfor endres for følgende forhold: (Opplistingen er ikke uttømmende).

- Selskapets formål: «*Selskapets formål er å eie badeanlegget og de funksjoner det har, i forhold til driften så kan den være i egen regi eller den kan leies ut.*».
- Eierandel: Lyngdal kommune 85 % og Vest-Agder Fylkeskommune 15%.
- Sørlandsbadet IKS kjøper seksjon 2 fra Sørlandsbadet AS.
- Sørlandsbadet IKS vil fremstå som et selskap som har utleie av fast eiendom som sin virksomhet.

2.1.2 Organisatoriske forhold herunder arbeidsmiljø (indre miljø)

Sørlandsbadet IKS har ingen ansatte ut over en mindre stilling til daglig leder. Daglig leder godtgjøres iht styrevedtak med kr 20 000 årlig. Sørlandsbadet IKS har inngått avtale med Sørlandsbadet AS om kjøp av personalressurser. Dette innebærer blant annet kjøp av tjenester til daglig leder. Daglig leder i Sørlandsbadet AS er delaktig i Sørlandsbadet IKS drift, styremøter og representantskapsmøter.

Økonomisjefen i Lyngdal kommune ivaretar blant annet oppgaver som bokføring og regnskapsutarbeidelse, budsjettutarbeidelse tilpasset kommunale retningslinjer, innlån og betalingsoppdrag i bank. Disse arbeidsoppgavene gjenspeiler seg ikke med utgifter i selskapets drift, men dekkes i sin helhet gjennom Lyngdal kommune.

Vår vurdering:

Sørlandsbadet IKS og Sørlandsbadet AS er to adskilte juridiske enheter. Styret i Sørlandsbadet IKS har valgt en daglig leder til å ivareta selskapets drift. Det er vårt inntrykk at dette ansvaret blir ivaretatt av daglig leder i selskapet så vel som av daglig leder i Sørlandsbadet AS. Delt

² Nøkkelopplysninger fra Enhetsregisteret 20.11.2018

ansvar kan i denne sammenhengen være uoversiktlig og pulverisere ansvaret til daglig leder. Styrets ansvar med oppfølging av daglig leder kan bli uoversiktlig. Vi har ikke tatt stilling til om dette er tilfelle i selskapet.

2.1.3 Ytre miljø

Styret opplyser om det ytre miljø i sin årsberetning. Styret informerer i årsberetningen om at det benyttes 30-35 % sjøvann i bassengene som igjen fører til lavere andel av klor i vannet. Ledelsen i Sørlandsbadet AS informerer om at det ikke forekommer utslipp av klor, da alt klor er brukt opp før utløp.

2.1.4 Styret

Styret består etter selskapsavtalen av 3 medlemmer. Det er i Brønnøysundregisteret registrert 3 medlemmer og 5 varamedlemmer.

Eierkommunene har egne valgkomiteer som bistår representantskapet med å finne egnede styremedlemmer. Styrets medlemmer er valgt av representantskapet. Det utarbeides skriftlige protokoller fra styremøtene. Det har vært 6 styremøter i 2017 og 6 styremøter i 2018. Det mangler signerte protokoller fra 5 av 6 møter i 2018. Dette gjelder styremøtene 12.4, 13.8, 18.9, 10.10 og 19.11. Styreleder har signert to av protokollene alene. Ledelsen opplyser at signering vil bli foretatt kommende styremøte i 2019. Styret har blant annet hatt selskapets økonomi til behandling jevnlig. Styret benytter Sørlandsbadet AS sitt regnskap som grunnlag for IKS sin gjennomgang av egen drift, herunder styrebehandling. Sørlandsbadet IKS regnskap er vurdert å ikke være hensiktsmessig til dette formål. Omstrukturering og årsregnskapet vært oppe til behandling i styret det enkelte år. Det er ikke vedtatt styreinstruks eller foretatt genevaluering av styrets arbeid.

Vår vurdering:

Representantskapet velger styremedlemmer iht IKS-lovens § 10. Selskapsavtalen tilsier at selskapet skal ha 3 styremedlemmer. Varamedlemmer er ikke nevnt. Bruk av varamedlemmer kan imidlertid tas inn i selskapsavtalen. Vi ber eierne å vurdere dette forholdet.

I IKS-loven § 12 er angitt at styreprotokoll skal underskrives av samtlige tilstedeværende medlemmer. Signering av protokollene er ikke fullstendig, men ledelsen informerer om at dette vil finne sted førstkommende styremøte. Rutine bør etableres for å sikre dette løpende.

2.1.5 Avtalemessige forhold

Forhold knyttet til inngåelse av enkelte typer avtaler er vurdert. Oppstillingen er ikke uttømmende.

- **Forsikringer:** Forsikringsavtalen er opplyst inngått med Sørlandsbadet AS. Den ideelle andelen av utgiften faktureres Sørlandsbadet IKS. Daglig leder i Sørlandsbadet AS vurderer at de har en tilfredsstillende forsikringsdekning. Styret er ikke kjent med at det er tegnet styreansvarsforsikring.
- **Investeringsutgifter:** Innkjøpsavtaler blir i all hovedsak inngått direkte med selskapet. Det har også forekommet viderefakturering av investeringer mellom AS og IKS tidligere år. Innkjøp i 2017 har utgjort ca. kr 477 000 og foreløpig bokførte utgifter pr 31.10 2018 er ca. kr 1,1 mill. Regnskapet for 2018 var ikke vedtatt da regnskapstallene ble hentet ut og endringer i tall vil derfor forekomme. Daglig leder i Sørlandsbadet AS informerer at lov om offentlige anskaffelser blir ivaretatt. Det er AS som håndterer

formalitetene ved innkjøp til IKS. Daglig leder i IKS og styreleder i IKS har til nå ikke vært involvert i innkjøpsprosessene.

- Driftsutgifter: Forholdet til anskaffelsesregelverket opplyses om at blir ivaretatt.
- Avtale om kjøp av personaltjenester: Selskapet har inngått en 10-årig avtale om kjøp av personaltjenester fra Sørlandsbadet AS. Avtalen er datert den 4.12.2017. Denne avtalen erstatter tidligere avtale av 10.6.2006. Rammen for utgiftene er ikke fastsatt i avtalen, men det er angitt at personalutgiftene til enhver tid skal tilpasses aktivitetsnivået. Oppsigelsestid er satt til 12 måneder. Det er også angitt forhold som medfører en kortere oppsigelsestid på 3 måneder. Avtalen er undertegnet av styrelederne i begge selskap.

Forskrift om offentlige anskaffelser § 1-2 angir at statlige, kommunale og offentlige organer eller sammenslutninger, dannet av en eller flere av disse, skal følge forskriften. Daglig leder opplyser at anskaffelsene følger denne. Revisjonen har ikke innhentet dokumentasjon på vurdering opp mot regelverket for offentlige anskaffelser.

- Bankavtale: Selskapet er del av Lyngdal kommunes konsernkontoavtale i Sparebanken Sør.
- Lån og heftelser: Selskapets bokførte gjeld var per siste avlagte årsregnskap 2017 ca. kr 25 millioner. Den langsiktige gjelden er til Kommunalbanken og KLP. Det er ikke stilt sikkerhet for lånene. Eierne er ut fra selskapsformen IKS, ansvarlig for sin ideelle andel av selskapets gjeld. Ledelsen opplyser at selskapet ikke har tatt opp langsiktig lån i 2018. For tidligere års låneopptak blir det opplyst at tilbud fra KLP og Kommunalbanken ble innhentet. I selskapsavtalen er det angitt at samlet låneopptak ikke kan overstige kr 50 mill. Videre plikter deltakerne å yte selskapet lån med inntil kr 7 mill hver. Det er per i dag ikke ytt lån fra selskapets eiere.
- Styreleder tegner selskapet.
- Utkast til leieavtale mellom Sørlandsbadet IKS og Sørlandsbadet AS og «Avtale om garanti» for Sørlandsbadet AS sin oppfyllelse av leieavtale med Sørlandsbadet IKS er behandlet av styret. Representantskapet har i møte den 4.12.2018 også behandlet disse. Avtalene er angitt gjeldende fra 2019. Styreleder informerer at iverksettelse og endelig inngåelse vil avhenge av at formalia er avklart og håndtert. Disse avtalene er følgelig ikke del av denne selskapskontrollen da de ennå ikke er trådt i kraft.

Vår vurdering:

En nærmere gjennomgang av inngåtte kontrakter og avtaler i forhold til om regelverket rundt offentlige anskaffelser er fulgt, må eventuelt utføres som egen forvaltningsrevisjon. Inngåtte avtaler er av vesentlig verdi og omfang. I vurderingen må en også ta hensyn til at driften sannsynligvis blir endret og vil resultere i en husleiekontrakt mellom selskapene. En husleiekontrakt er unntatt anskaffelsesregelverket. Vi må ta forbehold om dette til driften er endelig klar. Fordelingsnøklerne som benyttes ved fakturering av utgifter fra AS til IKS vil også nødvendigvis måtte få en annen fordeling fremover. Fordelingsnøkler som benyttes i forbindelse med fakturering mellom selskapene vil også kunne vurderes mht forvaltningsrevisjon, men må som anskaffelsene over vurderes hvor hensiktsmessig dette vil være pga endring som kan komme.

2.1.6 Forpliktelser overfor offentlige instanser

Selskapet opplyser at de ikke har uoppgjorte krav til offentlige instanser. Selskapet betaler ikke skatt.

Selskaper og innretninger som ikke har erverv til formål, herunder frivillige organisasjoner, er som utgangspunkt fritatt for formues- og inntektsskatt etter skatteloven § 2-32 første ledd. Vi er ikke kjent med om fritak av skatteplikt er fremmet for skatteetaten.

Vi er kjent med at Skatt Sør har sendt brev til selskapet om en avgrenset kontroll av MVA-meldingen for mai-juni 2018. Selskapet har fått svar på kontrollen. Saken er unntatt offentlighet. Styret skal behandle tilsvaret. Endelig resultatet av denne kontrollen foreligger ikke. Selskapet har fra 1.1.2017 vært merverdiavgiftsregistrert. Selskapet krevde merverdiavgiftskompensasjon fra oppstart av selskapet til og med 2016.

2.1.7 Offentlighet og arkiv

Selskap som er offentlig eid må som utgangspunkt følge lovregler om offentlighet, jfr. lovens³ § 2 og § 3. Unntak er gjort for selskap som hovedsakelig driver næring i direkte konkurranse med private.

Ledelsen opplyser at elektronisk journalføring ikke blir foretatt. Hovedmengden av korrespondanse skjer i Sørlandsbadet AS. Videre opplyses det at dersom det fremmes forespørslers om utdeling av spesifikke dokumenter vil disse bli vurdert delt ut. IKAVA⁴ opplyser⁵ at et IKS kommer ikke inn under lov om arkiv.

Selskapet rapporterer regnskapet til KOSTRA. Siste rapporterte tall til KOSTRA er årsregnskapet 2017⁶.

Vår vurdering:

Dersom selskapet er omfattet av offentlighetsloven, er det krav om føring av postjournal slik arkivforskriften § 2-7 krever, jf. offentleglova § 10. Vi har ikke gått inn i lovens detaljer og krav. En nærmere gjennomgang må i tilfellet utføres som forvaltningsrevisjon.

2.1.8 Juridiske forhold

Det er ikke avdekket forhold som viser at selskapet har pågående eller potensielle tvister for domstolene.

Sørlandsbadet IKS og Sørlandsbadet AS har tinglyst hver sin seksjon i eiendommen. I regnskapet til Sørlandsbadet AS 2017 er medtatt at selskapet har en kommersiell rett til utnyttelse av badeøya.

Det informeres om at umatrikulert grunn ute i sjøen normalt følger eiendommen innenfor. Det er per i dag ikke foretatt noen prosess i forhold til eventuell tinglysing av tilføyelse av badeøya til eksisterende eiendom.

Det blir opplyst at det ikke er forhold i driften som påvirker habilitet som følge av relasjoner mellom selskapet, selskapets ledelse og samarbeidspartnere.

---

³ Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova).

⁴ Interkommunalt Arkiv i Vest-Agder IKS

⁵ Riksarkivets tolkning av regelverket.

⁶ Økonomisjef Lyngdal kommune

2.1.9 Selskapets økonomiske utvikling

Kilde: Tall fra selskapets offisielle årsregnskap 2017 og 2016 i hele 1000

Nøkkeltall:	2017 ⁷	2016	2015	Definisjoner
Resultatregnskap:				
Sum driftsinntekter	13 226	17 220	17 240	
Kjøp av varer og tjenester og overføringer	-13 103	-14 614	-15 115	
Andre driftsutgifter	-115	-86	-90	
Netto renteinntekter, renter og avdrag	-1 858	-1 656	-2 158	
Avskrivninger	+/-3 091	+/-3 053	+/-3 011	
Ordinært resultat	-1 850	863	123	
Regnskapsmessig resultat	-1 838	681	123	
Balanseregnskap:				
Anleggsmidler	82 518	85 131	87 806	
Omløpsmidler	979	1 950	2 359	
Sum EIENDELER	83 497	87 081	90 165	
Egenkapital	56 784	60 434	61 506	
Langsiktig gjeld	25 246	26 538	27 494	
Sum kortsiktig gjeld	1 467	109	1 165	
Sum Gjeld og egenkapital	83 497	87 081	90 165	
Likviditetsgrad 1	0,66	18	2	OM/KG
Antall besøkende ⁸	180	192	202	

Selskapet avlegger årsregnskap iht. lov om interkommunale selskap og god kommunal regnskapsskikk. Selskapets regnskap for 2018 er ennå ikke vedtatt.

Vår kommentar:

Resultatutvikling:

Inntekter og antall besøkende er fallende og utgifter økende. Dette gir negativt utslag i drift. Kompensasjon av merverdiavgift i 2016 utgjorde ca. kr 2,8 mill. For å sammenligne utviklingen fra 2016 til 2017 må dette tas hensyn til både på inntekts- og utgiftssiden. På grunn av negativ utvikling ble det i revisors beretning for 2017 tatt en presisering om fortsatt drift.

⁷ Det er ikke krevd merverdiavgiftskompensasjon og følgelig vil nivået på inntekter og utgifter bli tilsvarende redusert dette året. Momskompensasjon for hhv 2016 og 2015 var kr 2,8 og 2,9 mill

⁸ Styrets årsberetning.

Likviditet:

Med likviditet menes evnen bedriften har til å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller. Selskapets likviditet svinger og oppnår ikke normtall for likviditet som er minst 2, for 2017. Likviditeten avhenger også av i hvor stor grad mellomregningene mellom IKS og AS avregnes. Historiske tall er i denne sammenheng ikke gode måleinstrument.

Egenkapital

Selskapet har ikke frie driftsfond. Kapitalkontoen utgjør egenkapital i selskapet. Kapitalkontoen viser finansieringen av anleggsmidlene. Størrelsen på kapitalkontoen i forhold til anleggsmidler viser at anleggsmidlene er finansiert med tilskudd/overføringer fra drift uten bruk av langsiktig lån.

2.1.10 Tilbakemelding fra revisor

Selskapets revisor er Kommunerevisjonen Vest, Vest-Agder IKS. Kommunerevisjonen har fra og med 2008 til og med 2018 sendt 12 nummererte brev til selskapet. Det er også avgitt revisjonsberetninger med forbehold, presisering og avsnitt under «Andre forhold». Forhold som blant annet er tatt opp er knyttet til: Investering i Knertenparken, budsjett og budsjettavvik, fortsatt drift, kompensasjon av merverdiavgift, tidspunkt for avleggelse av regnskap, låneopptak, investeringer og manglende vedtak ved regnskapsavleggelsen.

Vår vurdering:

Vi vurderer at representantskapet ved å vedta fjorårets regnskap, ikke tok hensyn til revisors forbehold i revisjonsberetningen om investeringer i Knertenparken. Revisor var av den formening at overføringen på kr 200 000 til Knertenparken ikke var i tråd med Sørlandsbadet IKS formål. Vi henviser til rapportens pkt 2.1.1: «*Selskapets formål er å oppføre, eie og drive badeland/svømmehall samt annen virksomhet som har sammenheng med dette.*» Vi kan ikke se av saksbehandlingen hvilke vurderinger som ble foretatt i denne forbindelse, men vi er kjent med Lyngdal kommunes behandling i kommunestyret den 30.3.2017 PS 22/17, hvor det av saksbehandlingen fremkommer at både Lyngdal Kommune, Vest-Agder Fylkeskommune, Sørlandsbadet IKS og Rosfjord Strandhotell AS sammen ville yte tilskudd til Knertenparken. Sørlandsbadet IKS andel av tilskuddet var kr 600 000. Eier var følgelig klar over forutsetningene som lå bak overføringen i Sørlandsbadet IKS 2017-regnskap. De resterende kr 400 000 er fra Sørlandsbadet IKS utbetalt i 2018. Vi er informert om at da representantskapet behandlet årsregnskapet for 2017, var de av den formening at tilskuddet til Knertenparken var innenfor selskapets formål, selv om dette ikke fremkommer av saksbehandlingen. Andre forhold som er tatt opp av revisjonen er vurdert som ivaretatt.

2.1.11 Oppfølging overfor selskapet etter selskapskontroll 2008

Fylkesrevisjonens selskapskontroll foretatt for Vest-Agder fylkeskommune, viser følgende anbefalinger til selskap:

«Anbefaling til selskapet

- *Administrasjonen bør sørge for at uformelle og muntlige avtaler mellom IKS 'et og andre selskaper oppdateres og gjøres skriftlige.*
- *Administrasjonen bør sørge for en avklaring av selskapets økonomiske aktiviteter i forhold til § 4.4 i lov om mva-kompensasjon.*
- *Administrasjonen bør innrette arkiv- og postfunksjonen i tråd med arkivlov m/forskrift og offentlighetslovens krav.*
- *Selskapet bør sørge for at styreprotokoller signeres slik loven krever.*

- *Administrasjonen bør vurdere å endre avtalen om kjøp av personaltjenester fra Sørlandsbadet AS, slik at den blir i tråd med lov og forskrift om offentlige anskaffelser.*

Vår vurdering:

Lyngdal kommune var ikke del av denne selskapskontrollen, men forhold til driften gjaldt også selskapet. Anbefalinger til selskapet og eieren Vest-Agder Fylkeskommune ble behandlet den 21.10.2008 i Fylkestinget. Vi viser til ovenstående strekpunkt 3-5 som også nå er omtalt i vår rapport. De resterende strekpunkt (1. og 2.) er ikke punkter vi har funnet nødvendig å omtale.

2.1.12 Fremtidsutsikter

Selskapets styre vurderer at en omlegging av driften vil gi nødvendig sikkerhet for fortsatt drift. Selskapets budsjett for 2019 er utarbeidet som om selskapet fortsetter med ordinær drift hele 2019 og ikke ut fra forslaget om endring av virksomhet. Jfr. rapportens punkt 2.1.1.

I årsberetning 2017 bekrefter styret at grunnlaget for fortsatt drift foreligger. Styreprotokollene for 2018 gir ikke indikasjoner på det motsatte.

3. Eierstyring med vurdering

I dette punktet beskriver vi kommunens etablerte eierstyring sentralt og hvordan Sørlandsbadet IKS ved styret og representantskapet følger opp eiers intensjoner og vedtak.

3.1 Selskapsavtalen

Selskapets formål er iht selskapsavtalen av 30.4.2007 pkt 3 «Selskapets formål er å oppføre, eie og drive badeland/svømmehall samt annen virksomhet som har sammenheng med dette».

3.2 Representantskapet og styre

Oppfølging av selskapet ivaretas av Lov om interkommunale selskaper av 29.1.1999, jfr. IKS-loven § 7. Vi har påsett at det er holdt årlige møter i representantskapet. I 2018 er det avholdt 5 møter og 1 møte i 2017.

Møteleder skal sørge for at det føres protokoll fra møtene. Protokollene skal underskrives av møteleder og 2 av representantskapets medlemmer, jfr. IKS loven § 9. Representantskapsmedlemmene som skal underskrive protokollen skal velges ved møtets begynnelse. Protokollene vi har mottatt er ikke signert, men det er påført hvem som skal signere. Følgende protokoller fra møter i representantskapet mangler signatur:

07.04.2017	Det mangler påført signatur av møteleder
20.04.2018	Det mangler påført signatur av møteleder og en representant
20.08.2018	Det mangler påført signatur av møteleder og en representant
18.09.2018	Det mangler påført signatur av møteleder og en representant
10.10.2018	Det mangler påført signatur av møteleder og en representant
04.12.2018	Det mangler påført signatur av møteleder og en representant

Det opplyses at signering vil bli ivaretatt i førstkommende møte i 2019. Godkjenning av budsjett, årsregnskap og årsberetning er saker som har blitt behandlet i møtene.

For Lyngdal kommune er «Ordfører, varaordfører og rådmann» valgt⁹ som «Utsendinger til representantskapet i Sørlandsbadet IKS 2015-2019». I vedtaket fremkommer det at personene er valgt ut fra sin tittel. Det er også valgt 3 varamedlemmer til representantskapet, slik loven krever. Varamedlemmene er valgt med navn.

IKS-loven § 9 angir at hver representant har en stemme med mindre annet er fastsatt i selskapsavtalen. Det fremkommer ikke spesifikke angivelser av dette i Sørlandsbadet IKS selskapsavtale. Representantskapet er beslutningsdyktig «*når minst halvdel av medlemmene er tilstede, og disse representerer minst to tredeler av stemmene.*»

Representantskapet har hatt møter som angitt nedenfor, og med følgende antall stemmeberettigede som har deltatt i behandlingen:

07.04.2017	4 av 6 representanter
20.04.2018	3 av 6 representanter
20.08.2018	3 av 6 representanter
18.09.2018	4 av 6 representanter
10.10.2018	3 av 6 representanter
04.12.2018	5 av 6 representanter

⁹ PS 109/15 i møte 10.12.2015

Karl Emil Erlandsen er valgt som varamedlem i representantskapet for «Rådmann». Han ble med virkning fra 1.7.2017 også valgt som daglig leder i selskapet. IKS-loven § 6 hindrer daglig leder i å velges til medlem av representantskapet. Karl Emil Erlandsen har representert Lyngdal kommune på samtlige representantskapsmøter i 2017 og 2018 som varamedlem for rådmannen. Vest-Agder Fylkeskommune har foretatt sitt valg av medlemmer til representantskapet. Det er også i deres vedtak i Fylkestinget 97/15 valgt et medlem uten angivelse av spesifikk person.

Representantskapet kan ut fra IKS-lovens § 10 fastsette honorarer til styret. Representantskapet har ikke behandlet sak om styrehonorar for 2017 og 2018. Møtegodtgjørelsen ble behandlet av representantskapet 19.5.2009. Det er disse satsene som er benyttet ved honorering for 2018.

I Kommunelovens § 80 3. ledd heter at kontrollutvalget og kommunens revisor skal varsles og har rett til å være tilstede på selskapets møter i representantskapet. Vi kan ikke se at denne varslingen er foretatt til kontrollutvalget og revisor for årene 2017-2018.

Styrets myndighet reguleres av IKS-lovens § 13 og selskapsavtalens punkt 7. Selskapsavtalens punkt 7 har detaljert beskrivelse av hva som er forventet av styret. Se omtale av styret i punkt 2.1.4.

Vår vurdering:

Det er ingen lovregel for hva som skal føres inn i protokollen fra et avholdt representantskapsmøte, men det er naturlig¹⁰ at den inneholder opplysninger om vedtak som treffes, hvem som er tilstede i møtet og stemmeantall.

Vi ser at det avholdes møter i representantskapet, men at IKS-lovens krav til å underskrive protokollen av møteleder og to medlemmer fra representantskapet ikke er fulgt. Vi vil anbefale å sikre rutine for dette.

Representantskapets medlemmer velges for fire år om ikke annet er fastsatt i selskapsavtalen, jfr. IKS-lovens § 6 4. ledd. Personer som innehar titlene «Ordfører, rådmann og varaordfører» er ikke gitt å være de samme hele perioden. Lyngdal kommune må ved valg av medlemmer til representantskapet fatte vedtak som gjelder konkrete personer og ikke foreta et valg knyttet til en tittel. Møteleder i representantskapet må i representantskapsmøtene også sikre at medlemmene fra Vest-Agder fylkeskommune er valgt med navn.

Representantskapet er beslutningsdyktig når *«minst halvdelen av medlemmene er tilstede, og disse representerer minst to tredeler av stemmene»*, jfr. § 9 i IKS-loven. I lovforarbeidene til § 9 i Ot.prp. nr.53 (1997-1998) er angitt at «Hvor hver representant har en stemme, medfører kravet om at to tredeler av stemmene må være representert, at også to tredeler av representantene må være tilstede». Det er i selskapsavtalen ikke angitt at noen av representantene har ulik fordeling av stemmer. Det er kun møtene 7.4.2017, 18.9.2018 og 4.12.2018 som har det nødvendige antall stemmeberettigede deltakere. Møtene som ikke hadde tilstrekkelig antall stemmeberettigede var 20.4.2018, 20.8.2018 og 10.10.2018.

Karl Emil Erlandsen, som ble valgt som varamedlem til representantskapet i 2015, ble ansatt som daglig leder for selskapet 01.07.2017. Han har til tross for ansettelsen som daglig leder i selskapet, fortsatt å møte som medlem i representantskapet med stemmerett. Det følger av IKS-loven § 6 tredje ledd at daglig leder ikke kan velges til medlem av representantskapet. Daglig leder har etter § 9 sjette ledd i samme lov, både rett og plikt til å møte i

---

¹⁰ www.advokatvrk.no/representantskapsmedlem

representantskapet, men har i den sammenheng bare rett til å uttale seg til saker og ikke rett til å fremsette forslag eller kreve avstemming over forslag som er fremsatt. At daglig leder har fortsatt å møte og utøve stemmerett som medlem i representantskapet er i strid med loven. Daglig leder for selskapet kan ikke møte som medlem i representantskapet med stemmerett. Det er krav om at det skal oppnevnes like mange varamedlemmer som faste medlemmer til representantskapet, se IKS-loven § 6 første ledd, tredje punktum. Konsekvensen av at et av varamedlemmene er blitt ansatt som daglig leder og ikke lengre har anledning til å være medlem i representantskapet er at det må foretas nyvalg av representantskapsmedlemmer for gjenværende del av valgperioden, se IKS-loven § 6 fjerde ledd. Ved nyvalg er alle representantskapsmedlemmer på valg¹¹.

Videre har selskapskontrollen avdekket at det i perioden 1.1.2017 til 31.12.2018 er gjennomført møter i representantskapet med mindre enn 2/3 av stemmene representert. Det følger av IKS-loven § 9 første ledd at representantskapet først er beslutningsdyktig når 2/3 deler av stemmene er representert. Det vil si at vedtakene som er gjort i møtene hvor færre enn 2/3 av stemmene var representert, er fattet av et organ som ikke var beslutningsdyktig. Dette kan ha konsekvenser for virkningen og gyldigheten av disse beslutningene. Praksisen med å avholde representantskapsmøter med færre stemmeberettigede enn det som kreves for at representantskapet skal være beslutningsdyktig er lovstridig og må opphøre. Selskapet må sørge for at minst 2/3 av stemmene er representert i fremtidige representantskapsmøter. Vi anbefaler at det etableres rutine som sikrer disse forhold.

3.3 Eiermøter

Det har i kontrollperioden ikke vært avholdt eiermøte ut over ordinære representantskapsmøter.

3.4 Eierskapsmelding og – strategi

Eierskapsmeldingen kan defineres som et overordnet politisk styringsinstrument for virksomhet som er lagt til et annet rettssubjekt. Kommunen kan for sine selskaper utarbeide eierskapsmelding med generelle og spesielle eierstrategier, samt opplegg for eiermøte. Generelle eierstrategier omfatter i utgangspunktet alle selskaper som kommunen måtte være eier av. Kommunen vil i en generell eierstrategi utarbeide nærmere bestemmelser om hvem som kan sitte i styrende organer for selskaper, krav til styrets arbeid om generelle mål, resultatkrav, samt vurdering av om kommunen skal gå inn som eier i andre selskaper eller selge seg ut av selskap.

Eierskapsmeldingen bør gjennomgås og eventuelt revideres hvert år i kommunestyret. Eierskapsmeldingen skal følges av strategier og formål/selskapsavtale for det enkelte selskap. En eierskapsmelding er vurdert å ha som minimum tre hovedpunkter:

1. Oversikt over kommunens virksomhet som er lagt i selskapet og samarbeid.
2. Politisk og juridisk styringsgrunnlag knyttet til de ulike selskaps- og samarbeidsformene.
3. Formålsdiskusjon og selskapsstrategi knyttet til de ulike selskapene, herunder vedtektsrevisjon.

En eierskapsmelding vil sikre nødvendige styringssignaler til selskapene og tydeliggjøre lokalpolitikernes ansvar. Det vil bidra til å skaffe til veie en oversikt over kommunens samlede

---

¹¹ jf. ot.prp.nr. 53 (1997-1998) s. 95).

virksomhet. Det vil gi de folkevalgte en mulighet til å sette seg inn i de juridiske styringsmulighetene som ligger i de ulike selskapsformene og det vil bidra til mer åpenhet overfor omverden i forhold til den samlede kommunale virksomhet.

Gjennom en eierskapsmelding kan kommunen dessuten gi mer overordnede styringssignaler til selskapsstyrene. Eierskapsmeldingen kan også inneholde et eget punkt om selskapenes samfunnsansvar, f.eks. politiske målsettinger knyttet til miljø, likestilling, åpenhet, etikk osv. Eierskapsmeldingen bør reflektere det rettslige ansvarsmessige forholdet mellom selskapsform og eier. Kommunestyret skal gjennom eierskapsmeldingen ikke detaljstyre selskapene, men bidra til å sikre samhandling og kommunikasjon mellom eierorgan og kommunestyret overfor selskapene og omverden.

Nedenfor vil vi gå gjennom utdrag av eierskapsmeldingen som omhandler eierskapsstyringen til Lyngdal kommune.

- **Eierskapsmelding**

Eierskapsmeldingen ble vedtatt i kommunestyret 20.3.2014 sak 34/14. Den gjelder for perioden 2011-2015. Det er ikke vedtatt ny eierskapsmelding etter dette, men rådmannen har informert om at oppfølging av eierskapet etter 2015 er basert på prinsippene i den som ble vedtatt i 2014.

Eierskapsmeldingen angir at det skal etableres et eiersekretariat med rådmannen som ansvarlig. Eiersekretariatet skal ha ansvar for å administrere og koordinere kommunens eierskap. Jfr. meldingens kap 2.6.3.

- **Kommunale vedtak og intensjoner**

Kommunerevisjonen har bedt om å få oversendt kommunestyrevedtak som vedrører selskapet for perioden 2017-2018. Vi har mottatt 3 saker. Dette gjelder sak 82/18 om «Godkjenning av ny selskapsavtale for Sørlandsbadet IKS og ny leieavtale mellom Sørlandsbadet IKS og Sørlandsbadet AS», sak 81/18 «Avtale om interkommunale investeringer og reinvesteringer/bidrag til prosjekter med regionale ringvirkninger» og sak 22/17 «Attraksjonsutvikling for Sørlandsbadet- Knertenland». Det har i perioden blitt opplyst ikke å være referatsaker i kommunestyret knyttet til selskapet.

- **Oppfølging av eierinteressen i praksis (opplæring + rapportering)**

Kommunen har 3 representanter i representantskapet. Ordfører er en av disse. Vår kontakt har vært med han. Det opplyses at kommunestyrerepresentantene i 2014/2015 fikk tilbud om frivillig deltakelse på kurs i regi av Deloitte. Opplæringen var rettet mot de folkevalgte, både som eier og styre.

Se utdrag fra eierskapsmeldingen:

«2.6.3 Politisk og administrativ utøvelse av eierrollen

Eierrepresentantenes roller

- 1. Eierrepresentantene skal ivareta kommunens interesser gjennom en aktiv deltakelse i selskapenes eierorgan.*

2. Der det er mer enn en eierrepresentant valgt av kommunestyret, skal disse sørge for koordinering i forkant av møter i eierorganene (generalforsamling/representantskap) i selskapet.
3. Eierrepresentantene plikter å avklare eiernes syn før møter i selskapenes organer (generalforsamling/representantskap), dvs i tråd med eierstrategier vedtatt i eierskapsmeldingen, eller via avklaringer som skissert nedenfor.
4. Eierrepresentantene skal rapportere tilbake til eier v/ økonomi- og planutvalget samtidig som protokoller fra møter i eierorgan er referatsaker i utvalget, eller når rapportering er satt opp som orienteringssak.

Politiske avklaringer i forkant av møter i selskapene

Valgte representanter skal ha anledning til å få en politisk avklaring i forkant av møter i selskapene. Det gjelder alle slags saker. ØP tillegges mulighet for å forestå nødvendige avklaringer før behandling i selskapene, og representantene rapporterer tilbake.

Tabell 4: Prosedyre for politiske avklaringer

Innmelding av sak	Avklaring	Tilbakemelding
Representanten melder inn sak/tema 10 dager før ØP-møte	Ordfører er ansvarlig for nødvendig avklaring. Ordfører rådfører seg med: partienes gruppeledere rådmannen	Blir evt. sak i åpent eller lukket møte i ØP. Svaret er kommunens råd/syn på saken.
Representanten melder inn hastesak til ordfører	Ordfører er ansvarlig for nødvendig avklaring. Ordfører skal i slike saker så langt som mulig søke råd hos partienes gruppeledere. Rådmannen bistår	Ordføreren gir svar til representanten. Svaret er kommunens råd/syn på saken.
Representanten melder spørsmål om en sak til oppklaring	Eiersekretariatet v/rådmannen	Eiersekretariatet gir svar

Rådmannens/administrasjonens rolle

Det etableres et eiersekretariat under ledelse av rådmannen, bestående av økonomisjef og en eierskapskoordinator.

Eiersekretariatet skal:

- ha oversikt over selskapene med tilhørende vedtekter, selskapsavtaler, tjenesteavtaler og lovverk som holdes à jour
- yte sekretariatsstøtte til eierrepresentantene angående faglige forhåndsavklaringer
- yte sekretariatsstøtte til valgkomite eller lignende som skal oppnevne representanter til eierorgan og styrer
- følge opp representantenes registreringer på www.styreregisteret.no
- gjennomgå innkallinger og protokoller fra eierorgan for å kontrollere at kommunens interesser blir ivaretatt i tråd med eierskapsmelding

Rådmannen skal for øvrig ha en rolle i forbindelse med utarbeidelse av strategier for selskapene og delta i Eiermøter osv når dette er hensiktsmessig/nødvendig.

2.6.4 Rutiner for rapportering mellom selskap og eiersekretariat

Rapporteringsrutinene og kravene er rettet mot de selskap som er plukket ut som strategisk viktige for kommunen, og der kommunen derfor har styrerepresentanter. Jf. selskapsdelen.

Tabell 5: Selskapenes rapporteringsrutiner

HVA	NÅR
Generell informasjon om selskapet <ul style="list-style-type: none"> • kontaktperson • selskapets kontaktinformasjon 	Snarest ved nyetablering Fortløpende ved endring
Selskapets styringsdokumenter <ul style="list-style-type: none"> • gjeldende aksjonæravtale, selskapsavtale • styreinstruks • strategiplaner • etiske retningslinjer • varslingsregler/- rutiner • klima- /miljøplaner • budsjett 	Snarest ved nyetablering Fortløpende ved endring
Årlig rapportering <ul style="list-style-type: none"> • årsmelding m/regnskap • årsplan m/budsjett 	Ifm protokoll fra møte eierorgan. Januar
Generalforsamling/representantskap <ul style="list-style-type: none"> • innkalling og saksdokumenter • protokoll med tilhørende dokumenter (revisorbekreftet årsregnskap og styrets beretning) 	4 uker før generalforsamling/ representantskapsmøte Snarest og senest 1 måned etter avholdt møte i eierorgan

Årshjul for rapportering og kontakt mellom eier og selskap

Tidspunkt /Møte/oppgave
frister

Januar	Styrets innstilling til årsplan og budsjett oversendes eiersekretariatet
Januar	Hovedrullering av eierskapsmelding, hvert 4. år etter valg.
Mars/april	Årsberetning oversendes eiersekretariatet
Juni	Eierorgan avvikler møter
Juli	Regnskap m/noter for selskapet oversendes eiersekretariatet etter behandling i eierorgan
August	Økonomisk rapportering (basert på regnskap) i kommunestyret i forbindelse

med årlig rullering av selskapsdelen i eierskapsmeldingen.

Eiermøter avholdes ved behov»

Vi har mottatt 2 dokument fra eiersekretariatet for deres gjennomgang av regnskapet til Sørlandsbadet IKS for regnskapsårene 2016 og 2017. Eiersekretariatet skal ifølge eierskapsmeldingen bestå av rådmannen, økonomisjef og en eierskapskoordinator. Sekretariatet har i perioden 2017/2018 bestått av rådmann, Arne Kristensen og Karl Emil Erlandsen. Kjell Andresen har tidligere vært del av eiersekretariatet. Referat og vurdering knyttet til gjennomgangen av 2017 regnskapet er oppsummert i mail til rådmannen nå i 2019. Det er ikke fremmet sak/referatsak overfor kommunestyret i forbindelse med Sørlandsbadet IKS regnskap før eller etter avholdt representantskap. Vi er informert om at gruppen kun melder saker som de vurderer er av betydning for eierne.

I Lyngdal kommunes årsrapport 2017 kapittel 1.3 og 8.7 er eierstyring behandlet generelt, samt at det er gitt informasjon om Sørlandsbadet IKS. Det er blant annet gitt informasjon om selskapets driftsunderskudd og manglende finansering av investeringer.

Vår vurdering:

Vi har fått informasjon om at det har vært gjennomført frivillig opplæring i regi av Deloitte med fokus på de folkevalgte posisjoner som hhv eier og styre. Det anbefales fra KS å sikre obligatorisk opplæring og informasjon til folkevalgte knyttet til eierstyring. Vi har ikke kunnet gjøre oss opp noen formening om opplæringens innhold, men vi vil presisere nødvendigheten av opplæring for å sikre en bevisstgjøring av eier og eierrepresentant.

Kommunen har ikke vedtatt eierskapsmelding for inneværende kommunestyreperiode. Rådmannen opplyser at prinsippene i eierskapsmeldingen 2011-2015, som ble vedtatt i 2014, likevel blir fulgt. Eierskapsmeldingen gir anledning til at både vedtak og avklaring i kommunestyret blir foretatt før vedtak fattes i representantskapet. Likeledes legger den opp til oppfølging i ettertid. Eier bør i den forbindelse få tilsendt innkallinger og referat fra representantskapsmøtet for å kunne gjøre seg opp en formening om sakene som behandles. Vi ser at møtedato for kommunestyre og representantskap må koordineres, men er etter vår mening et rett prinsipp for å kunne følge opp eierskapet. Eier bør, via sine representanter i representantskapet, påse at forhold knyttet til eierskapsmelding blir ivarettatt.

3.5 Status på "godt eierskap"- KS anbefalinger

En av problemstillingene vi ønsket svar på ved selskapskontrollen, var å vurdere om kommunens eierinteresse utøves i samsvar med etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse. Vi vil her vurdere kommunens praksis for oppfølging, samt selskapets praksis for egen oppfølging. KS` har utarbeidet 21 anbefalinger for godt eierskap. I tabellen nedenfor har vi tatt med en oversikt over status for de enkelte anbefalingene. Anbefalingene er rettet mot både selskap og eier. Vi vil kun kommentere anbefalingene mot eier, men vil også nevne KS-anbefalinger som ikke er innarbeidet av selskapet.

Anbefaling om eierskap	Status	Nærmere kommentarer
Nr 1 Obligatorisk opplæring og informasjon til folkevalgte	Nei	Deloitte gjennomførte kurs for eiere og styrerepresentanter i 2014/2015. Se besvarelse i punkt 3.4. Opplæring var ikke obligatorisk.

Nr 2 Vurdering og valg av selskapsform	Ja	Den valgte selskapsform er egnet for virksomheten.
Nr 3 Skille monopol og konkurransevirkosomhet	Ikke aktuelt	
Nr 4 Utarbeidelse av eierskapsmeldinger	Nei	Mottatt eierskapsmelding gjelder for perioden 2011-2015. Den er revidert i 2014 og vedtatt i kommunestyret sak 34/14. Det er ikke vedtatt eierskapsmelding som gjelder for den påfølgende kommunestyreperioden og som gjelder perioden selskapskontrollen omfatter.
Nr 5 Utarbeidelse og revidering av styringsdokument	Ja	Det er ikke utarbeidet styringsdokument ut over selskapsavtale og generelle veiledninger i eierskapsmeldingen. Sameie Sørlandsbadet bestående av begge styrelederne og daglig lederne har egne vedtekter.
Nr 6 Eiermøter	Ja	Det er ikke eiermøte ut over representantskapsmøter.
Nr 7 Eierorganets sammensetning og funksjon	Ja	Ordfører og varaordfører samt rådmann
Nr 8 Gjennomføring av representantskapsmøter	Ja	Det har i 2017 vært avholdt 1 møte og i 2018 vært avholdt 5 møter.
Nr 9 Sammensetning av styret	?	Vi har ikke hatt mulighet til å foreta denne vurderingen. Eierskapsmeldingen 2.6.1 gir signaler for sammensetning og valg av styremedlemmer.
Nr 10 Valgkomité og styreutnevning	Nei	Representantskapet velger styre. Bruk av valgkomité er ikke tatt inn i selskapsavtalen slik anbefalingen tilsier.
Nr 11 Kjønnsmessig balanse i styret	Ja/Nei	Styret har 3 medlemmer, hvorav 2 er kvinner. Kommunelovens § 80 a henviser til Aksjelovens § 20-6 mht kjønnsrepresentasjon. Det vil pga antallet medlemmer ikke kunne oppnås.
Nr 12 Rutine for å sikre riktig kompetanse i selskapsstyrene	Nei	Vurderes ivaretatt ved valget av det enkelte medlem. Styret opplyser å ikke ha foretatt egenevaluering. Vurdering av egen kompetanse er anbefalt å gjennomføres årlig. Det er anbefalt å ha styreinstruks og styreopplæring. Dette er ikke gjennomført. Lyngdal kommune har hatt opplæring overfor sine politikere. Vi har ikke informasjon om hva Vest-Agder Fylkeskommune har gitt overfor sine representanter. Selskapet har ikke hatt egen opplæring.
Nr 13 Styresammensetning i konsernmodell	Ikke aktuelt	
Nr 14 Oppnevning vararepresentanter	Nei	Eierskapsmeldingen 2.6.1 angir at vararepresentanter bør velges numerisk. Valg av styre i representantskapsmøte 7.4.2016 sak 7 angir ikke dette i vedtaket.
Nr 15 Habilitetsvurderinger	Ja	Det er anbefalt at ordfører og rådmann ikke sitter i styre i selskaper pga mulige habilitetskonflikter.
Nr 16 Godtgjøring av styreverk	Ja	Representantskapet har ikke behandlet godtgjørelse til styret for 2017 og 2018. Styrehonorar og godtgjørelse til daglig leder inkl sosiale utgifter er utgiftsført i regnskapet for 2017 med kr 72 067 i henhold til selskapets noter.

		Eierskapsmeldingens overordnede prinsipp 2.6.2 angir at honorering til styre bør være på tilnærmet samme nivå som godtgjøring til politikere. Honorarer for 2018 utgjør kr 12 000 for leder og kr 9000 til hver av medlemmene.
Nr 17 Registrering av styreverv	Ja	Styrets medlemmer har registrert sine verv i styrevervregisteret ¹² . Jfr. eierskapsmeldingen 2.6.1
Nr 18 Arbeidsgivertilhørighet	Ikke aktuelt	Daglig leder er også ansatt i Lyngdal kommune.
Nr 19 Etske retningslinjer	Nei	Det er ikke vedtatt etiske retningslinjer. Se føringer i eierskapsmeldingens overordnede prinsipp i punkt 2.6.2.
Nr 20 Administrasjonssjefens rolle i kommunale foretak	Ikke aktuelt	
Nr 21 Utøvelse av tilsyn og kontroll	Ja	Kommunestyret har vedtatt plan for selskapskontroll.

Forklaringer til tabellen

- ”Ja” betyr at forholdet er i henhold til anbefaling, mens ”nei” betyr at forholdet ikke er i henhold til anbefaling.
- Anbefalingene fra KS kan gjelde flere forhold. Vi har i oversikten tatt med det vi anser som viktigst. Oversikten må derfor sees på som veiledende og ikke en uttømmende oversikt.

Vår vurdering av ”godt kommunalt eierskap”

Kommentarer er foretatt for de punktene over som vi har ment å kunne bedre eierstyring og oppfølging av eierskapet. Vi nevner følgende punkter:

Nr 1- Opplæring/informasjon folkevalgte

Per i dag rapporterer ordfører at opplæring ble gitt av eksterne konsulenter i 2014/2015. Opplæring var frivillig, og hadde fokus både på selskap og eier. Etter vår vurdering bør en slik opplæring være obligatorisk. Om dette er del av den generelle politikeropplæringen eller spesifikt overfor representantene er ikke det avgjørende.

Opplæring og bevisstgjøring bør foreligge i alle ledd, både overfor eier og styre. Opplæring overfor eier og styremedlem vil måtte ha ulik vinkling. Vi har ikke gått inn og vurdert opplæringen som ble gitt.

Nr 4 - Eierskapsmelding

Lyngdal kommunes eierskapsmelding gjaldt for perioden 2011-2015. Den påfølgende kommunestyreperioden har kommunen ikke hatt eierskapsmelding. Ledelsen opplyser at de likevel har fulgt prinsippene fra sist vedtatte eierskapsmelding ved oppfølgingen av eierskapet i den påfølgende kommunestyreperioden.

Nr 9/10 - Krav til profesjonelle styrer/valgkomité

Det er representantskapets ansvar å sørge for at styret settes sammen og gis de nødvendige styringsrammer for å utøve sitt virke som et profesjonelt organ. De 2 eierne har egen

¹² Styrevervregisteret 14.1.2019

valgkomité for valg av kommunale verv. Det er anbefalt at bruk av valgkomité bør medtas i selskapsavtalen. Anbefaling nr 10 vil medføre endring i selskapsavtalen.

Nr 12- Rutine for kompetansevurdering

KS anbefalinger til «godt eierskap» anbefaler styrets medlemmer å vurdere egen kompetanse som styremedlem. Dette har til nå ikke blitt dokumentert. Det anbefales videre å etablere styreinstruks. Styreinstruks er ikke utarbeidet. Vi har likevel ikke grunnlag som tilsier at styrets arbeid og rutiner ikke er tilfredsstillende. Opplæring må sikres overfor de av styrets medlemmer som eventuelt ikke har deltatt på dette.

Nr 14- Oppnevning av vararepresentanter

KS anbefaler at der det utpekes vararepresentanter til styre bør ordningen med numeriske vararepresentanter benyttes for å sikre kontinuitet og kompetanse i styret. Selskapet praktiserer ikke denne ordningen. Det er valgt personlige vararepresentanter for det enkelte styremedlem. Prinsipp om numeriske varamedlemmer følger også av Lyngdal kommunes eierskapsmelding.

Nr 19- Etske retningslinjer

Det anbefales at eier påser at selskapsstyrene utarbeider og jevnlig reviderer etiske retningslinjer for selskapsdriften. Selskapet har ikke vedtatt etiske retningslinjer. Ledelsen oppfatter eiers etiske retningslinjer til også å gjelde selskapet.

4. Konklusjon og anbefalinger

Selskapskontrollen tar sikte på å besvare følgende hovedproblemstillinger:

1. Har kommunen etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?
2. Er rutinene gode nok, og blir de fulgt?
3. Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?

Vi vil trekke frem de vesentligste funn nedenfor.

4.1 Lyngdal kommune

Det anbefales fra KS å sikre obligatorisk opplæring og informasjon til folkevalgte knyttet til eierstyring. Vi har fått informasjon om at det er gjennomført opplæring. Denne har vært tilpasset rollene både som eier og styre. Vi har ikke kunnet gjøre oss opp noen formening om opplæringens innhold, men vi vil presisere nødvendigheten av opplæring for å sikre bevisstgjøring av eier og eierrepresentant.

Etter vår vurdering har Lyngdal kommune ved å utarbeide eierskapsmelding, etablert rutiner for å følge opp og evaluere sine eierinteresser i selskaper. Eierskapsmeldingen gjaldt for perioden 2011-2015. Siste eierskapsmelding bør evalueres og legges frem for kommunestyret på nytt. Vi vurderer at eier bør ha som rutine å motta årlig informasjon om selskapet for å kunne vurdere og evaluere eierskapet sitt.

Kommunestyret i Lyngdal har valgt medlemmer til representantskapet ut fra funksjon og ikke person. Karl Emil Erlandsen er valgt som et av tre varamedlemmer til representantskapet. Han ble den 1.7.2017 ansatt som selskapets daglige leder. Daglig leder kan iht IKS-loven ikke velges som medlem av representantskapet. Det er ikke gjennomført valg av nytt varamedlem til representantskapet som følge av denne ansettelsen.

På bakgrunn av våre funn ved eierskapskontrollen vil vi gi følgende anbefalinger til Lyngdal kommune:

1. Vurdere om dagens opplæring er i henhold til anbefalte normer for obligatorisk opplæring om eierstyring fra KS.
2. Eierskapsmelding bør evalueres og legges frem for kommunestyret. Kommunestyret bør sikre at eierskapsmeldingens anbefaling til oppfølging av eierskapet blir ivarettatt.
3. Innkalling og referat fra representantskapet bør sendes til kommunestyret.
4. Kommunen bør følge IKS-lovens § 6 om krav for valg av medlem og varamedlem til representantskapet. Representantene må være angitt ved navn, og videre kan ikke selskapets daglige leder være valgt medlem til representantskapet.

4.2 Felles for de 2 eierne

KS har gitt flere anbefalinger for god kommunal eierstyring av selskaper. Vi vil trekke frem disse samlet for eierne selv om Vest-Agder fylkeskommune ikke var del av denne selskapskontrollen. Anbefalingene vil innebære en endring av selskapsavtale, og kan ikke

gjennomføres basert på Lyngdal kommunes eget vedtak. Vi har derfor medtatt dette som felles anbefaling rettet mot begge eierkommunene.

På bakgrunn av våre funn ved eierskapskontrollen vil vi gi følgende anbefalinger til Lyngdal kommune og Vest-Agder Fylkeskommune:

1. KS anbefaler at bruk av valgkomité forankres i selskapets selskapsavtale. Eierne bør vurdere dette forholdet.
2. Representantskapet vedtok å godkjenne regnskapet for 2017 selv om revisor hadde tatt forbehold om transaksjonen på kr 200 000 i sin revisjonsberetning. Årsaken til revisors forbehold var vurderingen av at denne overføringen ikke var i henhold til selskapets formål. Det er bevilget ytterligere kr 400 000 i 2018 til samme prosjekt. Eierne bør vurdere forholdet i forbindelse med årets regnskapsbehandling.
3. Representantskapet må påse at lovkrav for saksbehandling i representantskapet blir ivaretatt. Dette gjelder krav om valg av representanter til å signere protokoll, krav om at protokoll blir signert, samt lovens krav om å ha tilstrekkelig stemmeantall i møtet for å kunne være beslutningsdyktige.
4. Eierne bør vurdere om varamedlemmer til styre skal innarbeides i selskapsavtalen. Bruk av numeriske varamedlemmer er anbefalt for å sikre kontinuitet og kompetanse i styret (pkt 3.5 nr 14).

4.3 Funn som vedrører selskapets drift og selskapets styre

I punktet «Funn som vedrører selskapets drift og selskapets styre» har vi tatt med funn knyttet til selskapet. Vi anbefaler at eiers representant i representantskapet følger disse opp. Vi vil i all hovedsak konkludere med at kommunens eierinteresser utøves i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lover og etablerte normer for god selskapsledelse. Vi vil likevel nevne følgende forhold som vil kunne påvirke god selskapsledelse:

1. Innkalling til representantskapsmøte sendes til kontrollutvalg og kommunens revisor iht Kommunelovens § 80 3. ledd (pkt 2.1.4).
2. Protokoll for styrebehandling skal underskrives av samtlige tilstedeværende styremedlemmer. Styret bør etablere rutine som sikrer dette løpende (pkt 2.1.4).
3. Styret har ansvar for å vurdere egen kompetanse. Styreinstruks og egenevaluering foreligger ikke (pkt 3.5 nr 12).
4. Opplæring må sikres for de av styrets medlemmer som eventuelt ikke har fått dette (pkt 3.5 nr 12).
5. KS og Lyngdal kommunes eierskapsmelding anbefaler at etiske retningslinjer utarbeides. Det er ikke vedtatt etiske retningslinjer for selskapet (pkt 3.5 nr 19).

5. Eiers kommentarer

Ordfører Jan Kristensen har gitt tilsvar på selskapskontrollen i e-post den 1.3.2019.

1. *«Har ingen kommentar til faktagrunnlaget som er lagt til grunn i rapporten. Ser ut til å være en grundig gjennomgang.*
2. *Som ordfører og eierrepresentant ser jeg rapporten som et godt redskap for det videre arbeidet, og har som mål å innarbeide de kommentarer som revisjonen har gitt til KS/representantskapet fremover.*

Vennlig hilsen

*Jan Kristensen
Ordfører»*

6. Selskapets kommentarer

Daglig leder Karl Emil Erlandsen har gitt tilsvar i e-post den 27.2.2019.

«Svar på høring – Selskapskontroll av Sørlandsbadet IKS

Viser til deres brev av 20.2.2019 angående selskapskontroll av Sørlandsbadet IKS.

Styret i Sørlandsbadet IKS behandlet høringsrapport i møte 26.2.2019 med følgende merknader:

Klargjøring av faktaforhold:

I rapporten side 11 i pkt. 2.1.4 Styret kan bemerkes at styreprotokoller fra 19.6.2017 og 8.9.2017 er undertegnet av alle styremedlemmer.

Styrets kommentar til rapporten:

Rapporten inneholder 5 anbefalinger til styret. Styret ønsker å etterkomme alle 5 punktene og vil sørge for at det eksisterer rutiner som ivaretar dette. Styret vil også utarbeide styreinstruks og etiske retningslinjer for selskapet. Disse vil bli behandlet i styret i løpet av våren 2019.

Med hilsen

*Karl Emil Erlandsen
Daglig leder/Sørlandsbadet IKS»*

7. Revisors kommentarer

Vi har i forbindelse med høringssvar fra selskapet den 27.2.2019 blitt gjort oppmerksomme på at styret har signert samtlige styrereferat fra 2017. Den nye opplysningen har medført at vi i rapportens punkt 2.1.4 endret opplysningen om at to referat manglet signering. Rapporten som sendes kontrollutvalget vil derfor være noe endret i forhold til høringsrapporten om dette forhold.

Det har for øvrig ikke fremkommet andre forhold som vi har funnet nødvendig å kommentere.

8. Dokument- og litteraturliste

Dokumentliste

Fullstendig oversikt over mottatt informasjon i forbindelse med selskapskontrollen:

- 1) Bestilling av selskapskontroll fra KU i Lyngdal
- 2) Egenerklæring fra styret ved styreleder
- 3) Egenerklæring fra eierrepresentant i Lyngdal kommune ved Ordfører Jan Kristensen
- 4) Kommunerevisjonen Vest, Vest-Agder IKS sine nummererte brev samt revisjonsberetninger 2008-2017
- 5) Kommunestyrevedtak Lyngdal kommune 17.12.2015 valg av medlemmer til representantskapet
- 6) Eierskapsmelding 2011-2015
- 7) Selskapsavtale av 30.4.2007
- 8) Vedtekter for sameiet sørlandsbadet av 6.2.2009
- 9) Eiersekretariatets gjennomgang av regnskap for årene 2016 og 2017
- 10) Fylkestinget sak 44/2008 selskapskontroll
- 11) Kommunestyrevedtak sak 82/18, 81/18 og 22/17
- 12) Avtale Sørlandsbadet IKS og Sørlandsbadet AS av 10.6.2006
- 13) Avtale Sørlandsbadet IKS og Sørlandsbadet AS av 4.12.2017
- 14) Protokoll fra styremøter 2017-2018
- 15) Protokoll fra representantskap 2017-2018
- 16) Årsregnskap med årsmelding for årene 2016-2017
- 17) Årsregnskap Sørlandsbadet AS 2017
- 18) Budsjett 2018+2019
- 19) Styrehonorar 2018

Litteraturliste

- 1) Lov om Interkommunale selskap (IKS-loven)
- 2) Lov om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven)
- 3) Lov om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven)
- 4) Lov om skatt av formue og inntekt (Skatteloven)
- 5) Lov om offentlige anskaffelser
- 6) Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova)
- 7) Lov om arkiv (arkivlova)
- 8) Lov om kommuner og Fylkeskommuner (Kommuneloven)
- 9) KS 21 anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll- utgave august 2017
- 10) NKRF (mai 2010) Selskapskontroll – fra a til å ("praktisk veileder")
- 11) Selskapskontroll i Sørlandsbadet IKS 2008
- 12) www.advokatvrk.no/representantskapsmedlem